

Documentatiefiche 'Hulpbronnen bij de organisatie van een LIVC-R'

**Een co-creatie van de Nationale
Werkgroep Preventie**

2022

Documentatiefiche 'Hulpbronnen bij de organisatie van een LIVC-R'

**Een co-creatie van de Nationale
Werkgroep Preventie**

2022

Inhoud

Vaste Commissie van de Lokale Politie
Commission Permanente de la Police Locale

1. Introductie

Deze documentatiefiche “Hulpbronnen bij de organisatie van een LIVC-R” is een co-constructie van de nationale werkgroep “Preventie”. Deze werkgroep is één van de werkstructuren van de Strategie T.E.R.

De Strategie T.E.R. heeft op 8 september 2021 het Plan R vervangen. De Strategie streeft naar de multidisciplinaire aanpak van terrorisme en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces (vandaar het acroniem T.E.R.). Het doel van de Strategie is om alle bevoegde overheden en diensten te laten werken vanuit een gemeenschappelijk kader, met een gemeenschappelijke aanpak en met respect voor elkaars finaliteit en methodologie. Het delen van info dat van toepassing is binnen de LIVC-R is overeenkomstig met het bestaande juridisch kader inzake het beroepsgeheim en het respecteert de wettelijke bevoegdheden van de verschillende bestuursniveaus. De Strategie maakt de link tussen de sociopreventieve, bestuurlijke, politionele en gerechtelijke aanpak en de aanpak gericht op sociale re-integratie. Ze maakt ook de link tussen het federale niveau, het niveau van de gemeenschappen en gewesten en het provinciale en lokale niveau.

In de dagelijkse praktijk wordt de multidisciplinaire aanpak in verschillende werkstructuren toegepast. Op decentraal niveau zijn de Lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC-R) de platforms gericht op preventie en begeleiding, terwijl de Lokale Taskforces (LTF) op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen opereren met het oog op de veiligheid. Op centraal niveau is de Nationale Taskforce (NTF) het platform voor de aansturing van de Strategie T.E.R. en die zorgt voor het algemene beheer en de continue opvolging van de uitvoering ervan. De Nationale Werkgroepen, zoals de Werkgroep Preventie, zijn gevormd rond een bepaald actiedomein, fenomeen, tendens of problematiek.

Elke Nationale Werkgroep heeft een pilotdienst, die alle relevante partners samenbrengt om de vooropgestelde opdrachten uit te voeren.

De werkgroep Preventie bestaat uit vertegenwoordigers van de gefedereerde entiteiten, het Directoraat-Generaal Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken (DGVP), het coördinatieorgaan voor dreigingsanalyse (OCAD), De Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP) en andere specifieke actoren die op ad hoc-basis worden uitgenodigd naargelang de vereiste ervaring. Tot de taken van de werkgroep behoren De opvolging van en de steun aan de LIVC-R's. Daarom werd besloten om alle bestaande, nuttige informatie betreffende de organisatie van de LIVC-R in dit document te centraliseren en te verspreiden doorheen het land. Deze documentatiefiche is slechts een opsomming en hulpmiddel, voor de sleutelfiguren binnen de LIVC-R, die begeleiding wensen in hun zoektocht naar de beschikbare informatie over de LIVC-R. De lokale partners werken binnen hun eigen en gemeenschappelijke strategische en wettelijke kaders (zie punt 2) en volgens hun eigen territoriale specifieke kenmerken. Dit betekent dat niet alles binnen onderstaand aanbod beschikbaar is over heel België en voor dezelfde begunstigen. Daarom wordt in het document telkens aangehaald wie beroep kan doen op deze initiatieven.

Als bijlage van dit document kan u ook een lijst met de belangrijkste afkortingen vinden.

2. Strategisch en juridisch kader

- › **Strategische Nota Terrorisme en Extremisme**
- › **De Kadernota Integrale Veiligheid**
- › **Nationaal Veiligheidsplan**
- › **De wet op het politieambt**
- › **De wet betreffende de analyse van de dreiging**
- › **De wet van 30 juli 2018 tot oprichting van Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme**
- › **Koninklijk besluit van 21 juli 2016 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters**
- › **Koninklijk besluit van 23 april 2018 betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis "Het informatiebeheer" van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt**
- › **De omzendbrief van 22 mei 2018 van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Terrorist Fighters en Haatpropagandisten; beperkte verspreiding en beschikbaar bij uw LIVC-R coördinator**
- › **Vlaams decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme**
- › **Globaal Veiligheids- en Preventieplan (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)**
- › **Strategie ter voorkoming van gewelddadig radicalisme in de Duitstalige Gemeenschap van België (Duitse Gemeenschap)**
- › **Regionaal plan in de strijd tegen gewelddadige radicalisering (Waals Gewest)**
- › **Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2020-2024 (Vlaamse Gemeenschap)**

3. Nuttige documentatie bij de opstart van een LIVC-R

- › Verduidelijkende nota over de LIVC-R
- › Draaiboek & vraag en antwoordfiche LIVC-R
- › Vademecum voor de Brusselse gemeenten: De bestuurlijke aanpak: een instrument ter beschikking van de lokale besturen in de strijd tegen radicalisering
- › Handvatten voor de preventie en omgang met polarisering en radicalisering in Brussel en de Vlaamse rand
- › Handleiding van het Vlaamse sectorale aanbod ter preventie van radicalisering
- › Gids van lokale initiatieven en tools bestemd voor de actoren op het terrein FOD Binnenlandse Zaken

4. Bestaande overlegplatformen

Het Gewestelijk Platform Radicalisering - Polarisering – safe.brussels

Het gewestelijk platform radicalisering-polarisering wordt zes maal per jaar georganiseerd en verenigt de vertegenwoordigers en deskundigen van de Brusselse politiezones en gemeenten (of andere vertegenwoordigers die zijn aangeduid), evenals de diensten van de directeur-coördinator van Brussel. Het biedt ruimte voor multidisciplinaire vorming, uitwisseling van goede praktijken en discussies tussen lokale actoren uit het terrein (gemeente/politie) en experts. Het is ook de plaats waar informatie wordt uitgewisseld met betrekking tot de behoeften inzake bestaande of nog te ontwikkelen tools. Er worden tal van federale en communautaire specialisten, maar ook experts, onderzoekers en actoren uit het werkveld uitgenodigd om deze uitwisselingen te verrijken door middel van thematische (polarisering, extreemrechts, extreem-links, invloed van sektes,...) of functionele (wettelijk kader van de LIVC-R, de begeleiding van rechtzoekenden, de tools die door de verenigingswereld zijn ontwikkeld,...) presentaties. De leden van het platform worden regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen van LIVC-R, onder meer via het OCAD dat regelmatig deelneemt, en kunnen ingaan op hun specifieke verzoeken voor ondersteuning "op maat".

› **Contact :** prodev@safe.brussels

Vlaams Platform Radicalisering - Vlaamse Overheid

Het Vlaams Platform is een netwerk van aanspreekpunten vanuit de verschillende beleidsdomeinen en entiteiten (ABB, AgII, OV, WVG, CJM, VDAB, Sport), het OCAD, de FOD Justitie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten. Deze actoren komen maandelijks samen en bereiden het beleid inzake de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie voor door kennis en expertise uit te wisselen. Meer bepaald informeren ze elkaar over nieuwe evoluties en stand van zaken van projecten die opgevolgd worden door het eigen beleidsdomein, detecteren ze hiaten/noden en denken ze na over een mogelijke aanpak om hieraan tegemoet te komen. Voor de concrete uitrol van deze aanpak worden ook regelmatig de krachten gebundeld. Ook worden initiatieven over de verschillende beleidsdomeinen en -niveaus maximaal op elkaar afgestemd.

Contact : emilie.leroi@vlaanderen.be

De Werkgroep Radicalisering – Vlaamse Vereniging Steden en Gemeenten (VVSG)

Sinds 2015 organiseert de VVSG een netwerk van lokale ambtenaren die werkzaam zijn rond de thematiek van radicalisering. Dit netwerk is geleidelijk gegroeid tot een netwerk van 24 verschillende Vlaamse steden en gemeenten en wordt ondersteund door de expertise van VVSG-medewerkers van verschillende beleidsthema's (integratie- en inburgeringsbeleid, lokale politie, OCMW-wetgeving, welzijn & vrije tijd). Het aanspreekpunt van het Vlaamse Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), en het OCAD nemen ook deel aan deze vergaderingen om de lokale besturen rechtstreeks in te lichten over vorderingen op Federaal & Vlaams niveau. Afhankelijk van de agenda worden ook aanspreekpunten van andere beleidsdomeinen uitgenodigd (bv. toelichting Netwerk islamexperten, toelichting departement Welzijn/ Onderwijs)

› **Contact :** maarten.dewaele@vvsbg.be

Comité de suivi Wegweiser Ostbelgien

Jaarlijks wordt een vergadering met het opvolgingscomité van het contactpunt bij Wegweiser georganiseerd. Meerdere actoren uit verschillende sectoren worden uitgenodigd om deel te nemen: het Openbaar Ministerie, de lokale en federale politie, de steden en gemeenten, de overheidsdienst van de Duitstalige Gemeenschap (in het bijzonder de jeugd-, pedagogische en jeugdbegeleidingsdiensten), het justitiehuis van Eupen, sport-, culturele en religieuze verenigingen, de stad Aken, de deelstaat Noordrijn-Westfalen, het OCAD, het ministerie van Binnenlandse Zaken of andere relevant geachte actoren.

› **Contact :** info@wegweiser.be

Reseau Anti-Radicalisme (RAR) – Waals-Brusselse Federatie

Het bestuur van het netwerk voor de preventie van gewelddadige radicalisering wordt momenteel gereorganiseerd. De vergaderingen van het strategisch comité van het netwerk zijn voorlopig geschorst. Het overlegcomité, waarin de verschillende betrokken diensten van de FWB (o.a. CAPREV, CREA, de justitiehuisen, jeugdzorg en de mobiele onderwijsteams) zijn verenigd, komt maandelijks bijeen om nuttige informatie uit te wisselen. Er worden regelmatig seminaries georganiseerd met als doel kennis te delen.

› **Contact:** olivier.plasman@cfwb.be

5. Interactie tussen LIVC-R en LTF

De LIVC-R bestaat in symbiose met de LTF. Daar waar een LTF focust op een reactieve en repressieve opvolging vanuit een veiligheidsoptiek, focust een LIVC-R zich op preventie en begeleiding. Deze verschillende finaliteit weerspiegelt zich in de samenstelling van de overlegstructuren. In de LTF zetelen politiediensten, de veiligheids- en inlichtingendiensten en het Openbaar Ministerie. In een LIVC-R daarentegen zetelen voornamelijk lokale maatschappelijke actoren. Met uitzondering van de Information Officer – die de lokale politiefunctionaris is die wordt belast met kwesties inzake terrorisme en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces en die de link verzekert met de LTF – neemt geen enkel lid van de LTF deel aan de LIVC-R.

De effectieve deelnemers aan het casusoverleg binnen de LIVC-R beslissen in consensus over de opvolging van de casus die besproken wordt. Deze opvolging kan o.a. bestaan uit de evaluatie of de besproken casus verder opgevolgd moet worden binnen de LIVC-R of niet, of als de doorverwijzing van de casus naar de LTF nodig is.

De informatiestroom tussen de LIVC-R en LTF verloopt via de Information Officer en door de middel van de informatiekaart en de terugkoppelingsfiche.

Rol van de Information Officer

De IO is niet de voorzitter van de LIVC-R maar wel een essentiële partner. Hij/zij is de enige partner die op de LTF en de LIVC-R aanwezig is en heeft dus een brugfunctie. De IO zorgt voor de uitwisseling van informatie tussen de LTF en de LIVC-R en voor de terugkoppeling tussen beiden platformen. Binnen de LIVC-R is de IO niet de vertegenwoordiger van de lokale politie, maar wel van de LTF.

Elke politiezone onder leiding van een korpschef, die kan bestaan uit meerdere gemeenten, heeft minstens één Information Officer. Om te achterhalen wie de bevoegde Information Officer is voor uw LIVC-R, kan u contact opnemen met de korpschef van uw politiezone.

Gebruik terugkoppelingsfiche

De terugkoppelingsfiche biedt de operationele LIVC-R de mogelijkheid om aan de bevoegde LTF gerichte informatie te verstrekken over de follow-up, de ontwikkeling of de evaluatie van opvolgingsmaatregelen voor een persoon die wordt besproken. De terugkoppelingsfiche wordt ingevuld door de information officer, in overleg met de leden van de LIVC-R. De LTF kan ook een terugkoppelingsfiche met informatie naar de LIVC-R sturen indien dit nuttig of nodig wordt geacht. Dit heeft dan betrekking op mensen die niet in de Gemeenschappelijke Gegevensbank zitten.

De terugkoppelingsfiche kan zowel worden gebruikt voor personen onder een statuut in de Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB) maar ook voor personen die niet in de GGB zijn opgenomen. Bovendien kan deze zowel voor personen als voor verenigingen of organisaties worden ingevuld.

Het is ook belangrijk om te wijzen op het feit dat, door gebruik van de terugkoppelingsfiche, à charge en à décharge onder de aandacht van veiligheidsdiensten kunnen worden gebracht (bv. bereidheid tot re-integratie in de samenleving door middel van opleiding of het zoeken naar werk, disengagementparcours, eerbiediging van democratische waarden, enz.). De terugkoppeling en overmaking van informatie gebeurt via de Information Officer.

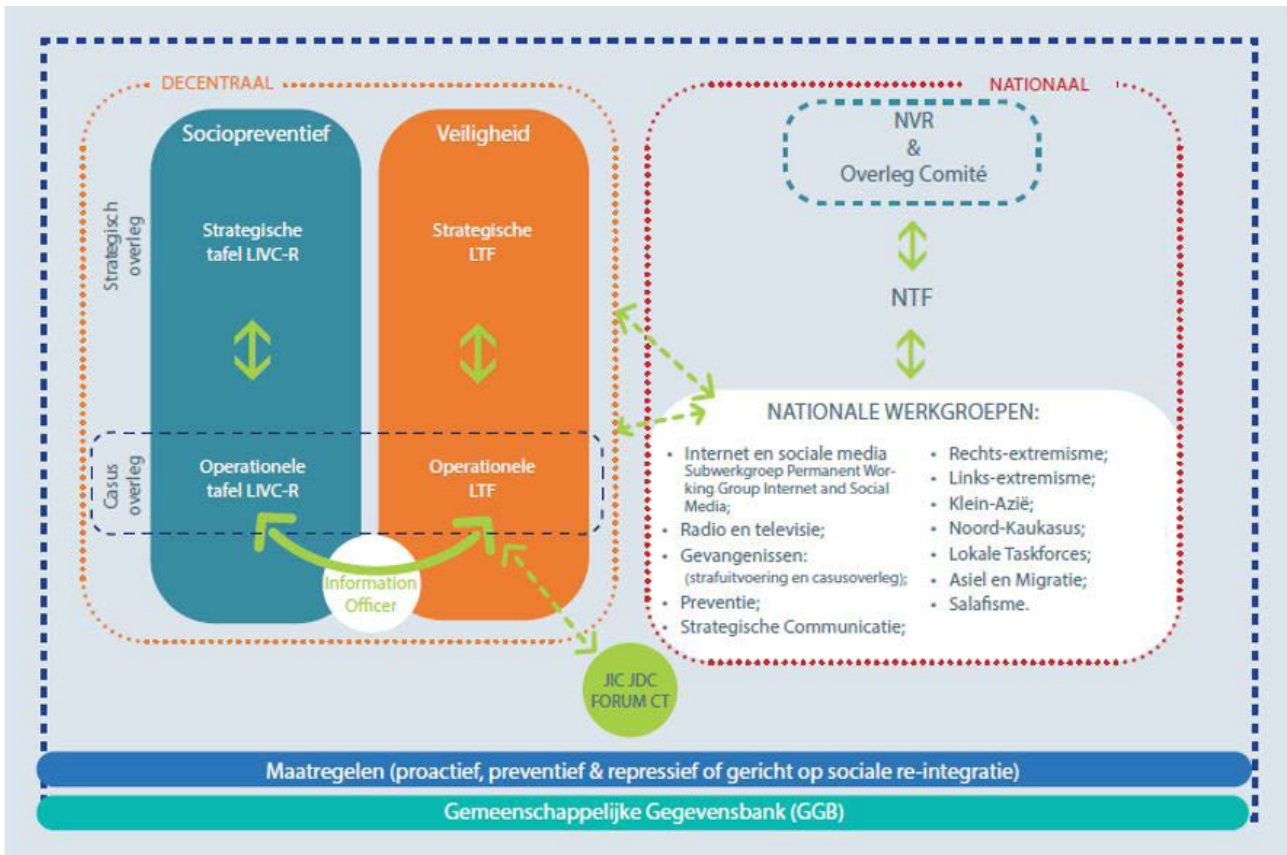
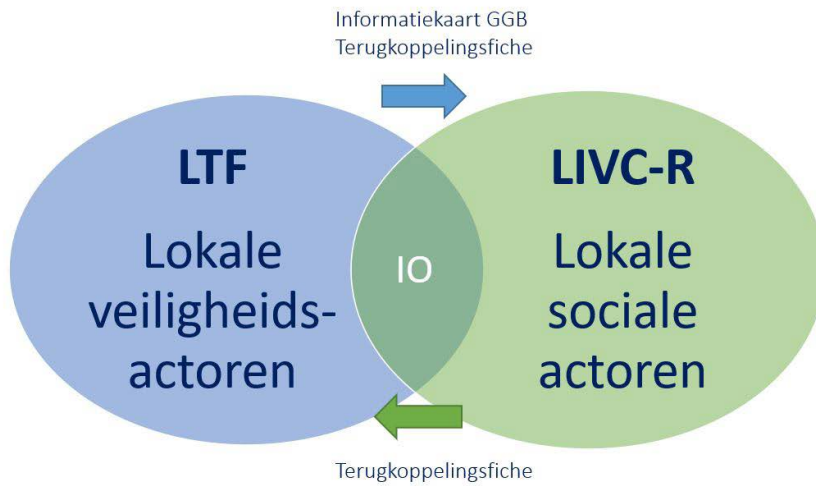
De template van de terugkoppelingsfiche kan u vinden **als bijlage** van dit document.

Informatiekaart

Voor elke persoon in de Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB) zijn er drie fiches, allemaal op basis van niet-geclassificeerde informatie: de inlichtingenfiche, de informatiekaart met persoonsgegevens en de dreigingsevaluatie. De inlichtingenfiche het statuut of wordt door alle diensten die de GGB wettelijk voeden continu geactualiseerd. De informatiekaart is een extract van de inlichtingenfiche, die de burgemeester kan raadplegen. De individuele dreigingsevaluatie van het OCAD bepaalt het niveau van de terroristische en extremistische dreiging die van de op te volgen persoon uitgaat.

De informatiekaart bevat de persoonsgegevens van de betrokken persoon, de categorie waarin betrokkene werd opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank (FTF/HTF/HP/PGE/TV), de individuele dreigingsevaluatie van het OCAD (dreigingsniveau, -evaluatie en motivatie), de LTF bevoegd voor de opvolging en de maatregelen die eventueel door de LTF werden opgelegd (bijvoorbeeld signaleringen, politionele opvolging, etc). Deze informatiekaarten kunnen, worden gedeeld in de LIVC-R via de Information Officer waarbij echter geval per geval binnen de LTF moet worden afgewogen of de gehele informatiekaart of een gedeelte ervan wordt meegegeed.

Meer informatie betreffende deze structuren vindt u in de Strategie T.E.R.

6. Beschikbare opleidingen, georganiseerd door de WG, Preventie en zijn partners

Opleiding LIVC-R

Om het proces van radicalisering, extremisme en terrorisme doeltreffend te voorkomen en te bestrijden, is het van belang dat bijzondere aandacht wordt besteed aan lokale actoren die aan de platformen van de Strategie T.E.R. deelnemen.

Sinds het najaar van 2019 is er voor de Information Officers een opleiding beschikbaar met als doel de verworvenheden te versterken, de aanpak te harmoniseren en goede praktijken uit te wisselen. Tegelijkertijd werd er ook besloten om een gelijkaardige opleiding te organiseren voor de coördinatoren en de andere leden van de LIVC-R gericht op hun specifieke behoeften. In juni 2022 heeft de Werkgroep preventie het programma van een tweedaagse opleiding goedgekeurd. Die vanaf oktober 2022 wordt georganiseerd. De opleiding bestaat uit vier grote componenten. De theoretische aspecten vormen het eerste luik. Er wordt stilgestaan bij de manier waarop de aanpak van de strijd tegen terrorisme en extremisme, inclusief het radicaliseringsproces, is geëvolueerd, bij de rol van de LIVC-R en bij het wetgevend kader. Ook wordt er specifiek aandacht besteed aan het beroepsgeheim. Vervolgens worden de verschillende partners van de LTF voorgesteld met een bijzondere aandacht voor de IO evenals de diensten van de gewesten en gemeenschappen. In het derde luik komt het dreigingsbeeld aan bod, dat de huidige tendensen schetst en de coördinatoren en leden van de LIVC's-R sensibiliseert voor de verschillende vormen van extremisme en bepaalde polariserende fenomenen in België. Ook het radicaliseringsproces, mogelijke katalysators en bepaalde symbolen krijgen specifieke aandacht.

Ten slotte krijgen de deelnemers casussen voorgesteld, die een concreet beeld geven van situaties waarmee zij mogelijk worden geconfronteerd, en op basis waarvan ze ervaringen kunnen uitwisselen. De opleiding zal regelmatig worden aangeboden in functie van de behoeften van de coördinatoren en de deelnemers aan de LIVC-R.

De bedoeling is om de opleiding herhaaldelijk aan te bieden aan (nieuwe) coördinatoren en leden van de LIVC-R, in functie van hun noden.

Begeleidings- en Coachingstraject

Hoewel de LIVC-R niet meer weg te denken zijn in de preventie en een antwoord bieden aan de aanpak van gewelddadige radicalisering, is een vlotte werking ervan nog niet overal vanzelfsprekend. Deze multi-agency aanpak brengt namelijk heel wat uitdagingen met zich mee. Denk maar aan het uitwisselen van informatie aan de operationele tafel, het vertrouwen tussen actoren, het evalueren van de werking, om nog maar te zwijgen van nieuwe fenomenen waarmee men geconfronteerd wordt. Daarom biedt de VVSG begeleidings- en coachingstraject aan voor Vlaamse lokale besturen om hen te ondersteunen bij de monitoring en evaluatie van de LIVC-R om de multi-agency aanpak toekomstgericht vorm te geven.

Vlaamse steden en gemeenten zullen op maat worden ondersteund, in de opstart of Vlaamse werking van hun LIVC-R. De VVSG kijkt hierbij naar zowel steden en gemeenten waar reeds een LIVC-R werd opgestart.

Dit project gaat uit van de Vlaamse Regering en heeft enkel betrekking op Vlaamse Steden en gemeenten

Er worden vier "categorieën" LIVC-R onderscheiden:

- › **Starters:** Gemeenten waar nog geen LIVC-R actief is en het opstarten wordt ondersteund
- › **Reactiveren:** Gemeenten die een LIVC-R werking hadden, maar in de feiten weinig tot niet bijeenkomen. Het doel is ze te (her)activeren

- › **Optimaliseren:** Gemeenten die een actief LIVC-R hebben, maar hun werking nog niet kritisch hebben geanalyseerd of geëvalueerd
- › **Monitoren en evalueren:** Gemeenten die reeds ervaring hebben bij het sporadisch analyseren van de eigen werking en waar steun op maat geboden wordt om de werking structureel te monitoren/evalueren

Meer informatie kan u vinden via de [VVSG website](#)

Voor andere opleidingen die door de Vlaamse overheid worden aangeboden, kunt u terecht op [hun portaalsite](#)

7. Bestaande hulpmiddelen

Hieronder wil de werkgroep preventie een non-exhaustief repertoire geven van hulpmiddelen die bestaan enerzijds in het kader van multidisciplinair casusoverleg of kunnen worden gebruikt bij het opstellen van een dreigingsanalyse. Het is belangrijk om deze hulpmiddelen steeds te kaderen in zijn specifieke ontstaans- en gebruikscontext alsook in lokale omstandigheden. Daarnaast is het belangrijk om te benadrukken dat deze collaboratieve tools, hun specifieke doeleinden hebben die verschillend kunnen zijn van de andere hulpmiddelen. Daarom zal naast de beschrijving van de tool ook steeds nadrukkelijk worden geformuleerd waarvoor deze hulpmiddelen wel én niet dienen.

Radix-Tool

De *Radix Tool Antwerpen (RTA)* is een hulpinstrument dat werd ontwikkeld door de Stad Antwerpen. Het hulpinstrument vormt een mogelijks goede gespreksleidraad tussen de verschillende partners die samen aan tafel zitten. Het instrument brengt de kwetsbaarheden en sterktes van een individu en de structurele factoren die tot (gewelddadige) radicalisering kunnen leiden in beeld. Op basis hiervan is het mogelijk om de verdere aanpak van het individu te bepalen alsook op welke levensdomeinen deze zich moeten richten. Het instrument zorgt er dus voor dat alle partners dezelfde taal spreken, maar streeft er tevens naar om een vertrouwensband tussen die verschillende partners op te bouwen.

De *Radixtool* heeft niet als doelstelling om het veiligheidsrisico van een individu in te schatten, maar is bedoeld om een plan van aanpak te ontwikkelen om de persoon de gepaste hulp aan te bieden.

De *Radixtool* is een vertrouwelijk document en mag dus niet zomaar verspreid worden zonder de toestemming van de stad Antwerpen. Na de vorming zal deze worden overgemaakt aan de lokale ambtenaar die op een discrete manier omgaat met deze tool.

Alvéole

Het *Centrum voor de Preventie van Radicalisering die tot Geweld Leidt (CPRMV)* heeft in samenwerking met het *Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative* een pedagogisch instrument ontwikkeld die de analyse van radicaliseringssituaties vergemakkelijkt. Het heeft tot doel meer inzicht te krijgen in de verschillende aspecten en mogelijke triggers die het radicaliseringsproces voeden tijdens een multidisciplinair casusoverleg. *Alvéole* is ontworpen om de verschillende partners rond de tafel te laten nadenken over complexe situaties door op hetzelfde moment hun kennis, vanuit hun eigen perspectief en deskundigheid, met elkaar te delen. Op die manier kan een totaalbeeld worden geschetst van het individu om diens situatie beter te begrijpen.

Alvéole is geen risicotaxatie-instrument en mag dus niet worden gebruikt om een dreigingsanalyse van een persoon te maken. Het is louter een hulpmiddel om meer inzicht te krijgen in de verschillende aspecten van iemands radicaliseringsproces waarop begeleiding kan worden geboden.

Opnieuw is er een aangepaste vorming voorzien vooraleer het instrument mag worden gebruikt binnen een multidisciplinair casusoverleg. Voor meer informatie kan u terecht bij de leden van de Werkgroep Preventie.

➤ **Hierbij alvast [een link naar een video die meer informatie geeft over dit instrument.](#)**

Daarnaast is het belangrijk om goed het juridische kader, opgemaakt door de stad Antwerpen, door te nemen en hier reeds op voorhand duidelijk afspraken rond te maken.

Voor meer informatie, gelieve de leden van de Werkgroep Preventie te contacteren.

Ingekort voorbeeld van de Radix Tool Antwerpen

1 De respondent beschrijft de kwaliteiten algemeen van het radicaliseringsproces. Dit deel is uitsluitend bedoeld in kennisgeving.

2 Dit antwoord kan worden gebruikt, naast het resultaat van de analyse, om de kwetsbaarheden van het individu te bepalen.

3 Dit is een overzicht van de resultaten van de analyse.

4 Dit is een voorbeeld van het resultaat van de analyse. Het kan worden gebruikt om de kwetsbaarheden van het individu te bepalen.

Deel 1: Algemene veiligheidsfactoren

	POSITIEF	NEUTRAAL	OVERSCHAAN	GEEN RISICO	TOTAAL
Individuele eigenschappen					
Familie					
Vrienden					
School of werk					
Vrije tijd					

Deel 2: Radicaliseringsfactoren

	POSITIEF	NEUTRAAL	OVERSCHAAN	GEEN RISICO	TOTAAL
Individuele eigenschappen					
Actieve levenswijze					
Familie					
Vrienden					
School of werk					
Vrije tijd					

Deel 3: Resultaat

Segment A: geen verhoogde kwetsbaarheid, opvoeding is reet preventief

Segment B: geen kwetsbaarheid met betrekking tot radicalisering, andere veiligheidsfactoren moeten wel worden opgevolgd

Segment C: mensen op attentief bij met een radicale checkups, maar kunnen in het algemeen goed functioneren. Opvoeding moet zich richten op radicalisering, best de volgende methode.

Segment D: verhoogde kwetsbaarheid op alle vlakken. Verdere opvoeding is absoluut nodig, best multidisciplinair aanpak, ook extra voorzichtigheid op elk van de vier gebieden.

De Gedragsbarometer

Om gedragingen die mogelijk verband houden met een radicaliseringsproces te herkennen, ontwikkelde het CPRMV de *Gedragsbarometer*. Sommige gedragingen worden verkeerdelijk beschouwd als signalen van radicalisering. Daarom is het belangrijk dat zowel de maatschappij als professionals bepaalde “red flags” kunnen relativeren en de correcte indicatoren met betrekking tot het verschijnsel begrijpen. De tool is een gebruiksvriendelijk instrument voor zowel het grote publiek als eerstelijnsactoren en kan gebruikt worden om op een preventieve en passende manier te handelen.

De *Gedragsbarometer* is geen klinisch beoordelingsinstrument. Het kan en mag niet worden gebruikt om een diagnose te stellen voor een individuele situatie. Integendeel, het is een bewustmakings- en ondersteuningsinstrument dat de gebruiker begeleidt bij hun eerste inschatting van een potentiële radicaliseringssituatie.

- › **Via [deze link](#) vindt u een brochure met meer info over de gedragsbarometer**

VERA 2-R

De *Violent Extremism Risk assessment 2 Revised (VERA-2R)* is een empirisch onderbouwd risicobeoordelingsinstrument om het recidiverisico in verband met terrorisme en gewelddadige extremisme te beoordelen. De *VERA-2R* wordt gebruikt in de fase vóór het proces om rechtbanken te informeren, om de besluitvorming in voorlopige hechtenis e/of het regime in de gevangenis te onderbouwen. De *VERA-2R* kan worden gebruikt door getrainde professionals in pre-justitiële en post-justitiële settings. De *VERA-2R* wordt in België gebruikt door de gevangenen (psychosociale diensten) tijdens detentie van veroordeelde terroristen en ook door de Vlaamse justitiehuisen bij de opvolging van veroordeelde terroristen.

Om gebruik te mogen maken van de *VERA-2R* tool dient een gecertificeerde opleiding gevolgd te worden.

- › **Meer informatie kan je vinden op [de website van VERA2R](#)**

8. Beschikbare disengagementinitiatieven

Centrum Algemeen Welzijnswerk – Team Extremisme

Het Team Extremisme binnen het CAW (Limburg) is een multidisciplinaire equipe die potentieel gewelddadig geradicaliseerde gedetineerden uit Vlaamse en Brusselse gevangenissen begeleiden bij het opstarten van een disengagementtraject tijdens detentie. Het is een gratis aanbod, gebaseerd op vrijwilligheid van de gedetineerde en vertrouwelijkheid maar met een aanklampende aanpak ten aanzien van de doelgroep.

De bedoeling is om deze personen een zinvol detentietraject en positievere-integratie in de maatschappij aan te bieden. Dat doen zij door te werken aan verbinding en vertrouwen, zelfreflectie te stimuleren, te werken aan een positieve identiteitsopbouw, het kritisch denkvermogen te stimuleren, veerkracht en weerbaarheid te verhogen en in te zetten op communicatievaardigheden. Het uitgangspunt is maatwerk waarbij er wordt gewerkt aan zowel kwetsbaarheden als beschermende factoren. De begeleiding kan tijdelijk verder gezet worden na detentie met het oog op een vlotte overdracht naar buiten.

› **Meer informatie kan je vinden op de website van het CAW**

CEAPIRE

Ceapire is een organisatie die onder andere individuele contextbegeleiding aanbiedt voor potentieel geradicaliseerde personen met oog op disengagement. Ceapire is de vaste partner van de Vlaamse Justitiehuzen wanneer in het kader van een gerechtelijke opvolging nood is aan een individuele contextbegeleiding met oog op disengagement. De individuele contextbegeleiding van Ceapire is een aanpak op maat en is gericht op meerdere levensdomeinen die een impact kunnen hebben op de radicaliseringsproblematiek (dus niet enkel toegespitst. Welke levensdomeinen Ceapire opneemt, is afhankelijk van andere opgelegde voorwaarden en andere reeds tussenkomende hulp- of zorg verlenende instanties en verschilt dus van dossier tot dossier.

› **Meer informatie kan je vinden op de website van CEAPIRE**

Justitiehuisen

De Vlaamse justitiehuisen werken met ondersteunende experten radicalisering die specifiek opgeleid werden in de aanpak van geradicaliseerden. Deze experten volgden onder andere de gecertificeerde VERA-2R opleiding. De VERA-2R wordt uitgevoerd voor justitiabelen die veroordeeld werden wegens terroristische misdrijven. In elk radicaliseringsdossier wordt één van de ondersteunende experten aangesteld ofwel nemen ze zelf het dossier op ofwel werken ze samen met een andere justitieassistent die aangesteld werd in het dossier. Een justitiabele die opgevolgd wordt in een justitiehuis heeft verplicht na te leven voorwaarden (opgelegd door de rechter). De justitieassistent biedt ondersteuning in de concrete invulling van bepaalde voorwaarden, houdt toezicht op de na te leven voorwaarde en brengt daarover verslag uit bij de toezichthoudende rechtbank.

Als radicaliseringsdossier worden niet enkel de dossiers in aanmerking genomen waar er sprake is van een verdenking of veroordeling voor terroristisch misdrijf maar ook:

- › Gedetineerden die tijdens hun detentie in de gevangenis werden opgevolgd wegens mogelijk gewelddadige radicalisering
- › Justitiabelen die gekend zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank terrorist fighters opgevolgd door OCAD (GGB)
- › Justitiabelen die tijdens de begeleiding in het justitiehuis verontrustende signalen van mogelijk gewelddadige radicalisering vertonen.

Elk radicaliseringsdossier dat in een Vlaams justitiehuis of op het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht loopt wordt onmiddellijk aangemeld bij de bevoegde LIVC-R (bij ontbreken van de nodige contactgegevens gebeurt dit via de information-officer). De justitiehuisen zijn vragende partij om uitgenodigd te worden op de LIVC-R indien op het overleg personen besproken worden die opgevolgd worden in het justitiehuis.

CAPREV

CAPREV doet aan trajectbegeleiding van Franstalige gedetineerden in Brussel en Wallonië. Het traject start op initiatief van de veroordeelde zelf die hun gratis hulpnummer belt. Er volgt dan een eerste vertrouwelijk gesprek waarin de vraag wordt uitgeklaard en de opvolgingsmodaliteit wordt uitgelegd. Het gaat hier over disengagement ten aanzien van geweld, niet ten aanzien van de extreme ideologie op zich. Er wordt, net zoals bij het CAW gefocust op een positieve identiteitsontwikkeling en een positieve terugkeer naar de maatschappij. CAPREV oordeelt niet over de dreiging die uitgaat van een persoon. CAPREV doet aan begeleiding zowel intra- als extramuros ongeacht het traject binnen de muren werd gestart.

- › **Meer informatie kan je vinden op [de website van CAPREV](#)**

Wegweiser Ostbelgien

"Wegweiser" is een programma in Noordrijn-Westfalen voor de preventie van gewelddadig radicalisme. Het heeft vooral als doel te voorkomen dat jongeren in een potentieel gewelddadig radicalisme terechtkomen en zorg te dragen voor zij die al in aanraking zijn gekomen met een problematische omgeving. Bewustmaking van de eerstelijnsactoren moet leiden tot een betere zichtbaarheid van radicaliseringsprocessen en de reactie op deze processen zoveel mogelijk optimaliseren.

De opening van een contactpunt in Oost-België maakt deel uit van de maatregelen van de strategie ter voorkoming van gewelddadig radicalisme in de Duitstalige Gemeenschap. Dit steunt op een samenwerkingsovereenkomst tussen de Duitstalige Gemeenschap van België, de deelstaat Noordrijn-

Westfalen en de stad Aken. Het contactpunt, dat gebaseerd is op de inhoud van de programmagids van Noordrijn-Westfalen maar wel autonoom blijft, wordt ondergebracht bij de regering van de Duitstalige Gemeenschap. Sinds april 2017 is het actief binnen de dienst Kaleido Ostbelgien.

Het contactpunt is gericht op de preventie van alle vormen van gewelddadige radicalisering (bv. links-extremisme, rechts-extremisme ...). Het hoofddoel bestaat erin democratische attitudes en gedrag te bevorderen en te voorkomen dat personen afglijden naar gewelddadige radicalisering. De nadruk ligt dus vooral op primaire en secundaire preventie. Het contactpunt is echter ook betrokken bij tertiaire preventie (bv. jongeren in het justitiële systeem).

› **Meer info kan je vinden op de website van WegWeiser**

9. Evaluatie LIVC-R

EMMA

EMMA staat voor "Evaluation and Mentoring of Multi-Agency approaches to violent radicalisation" en werd gefinancierd door het Fonds voor interne veiligheid van de Europese Unie – Politie (ISF-P). Het project werd op 1 februari 2020 opgestart onder coördinatie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en uitgewerkt door een consortium in samenwerking met Universiteit Gent, RadarAdvies (NL) en het Violence Prevention Network (DE). Dit samenwerkingsverband bood een antwoord op de uitdagingen van multi-agency werk (MAW), in België die van de LIVC-R. Hoewel practitioners en academici de toegevoegde waarde van MAW onderschrijven, wijzen ze ook op enkele voorwaarden om een doeltreffende samenwerking op te bouwen (vertrouwen opbouwen, bewustwording, ethische en wettelijke begeleiding, enz.)

Het EMMA project bood een academisch en praktijkgericht traject aan. Vanuit het academisch evaluatieonderzoek werd een zelfevaluatietool EMMASCAN ontwikkeld voor lokale coördinatoren van MAW structuren. Deze tool stelt MAW's in staat om de structuur en werking zelfstandig te monitoren en evalueren. Daarnaast werd een praktijkgericht begeleidingstraject uitgewerkt waarbij lokale MAW-functionarissen uit de drie deelnemende landen (België, Nederland en Duitsland) kennis en expertise konden uitwisselen. Deze kennis werd gebundeld en gepubliceerd in vijf topical papers.

› **De output van het project kan je raadplegen op de EMMA website**

Afkortingen

- › **ABB** – Agentschap Binnenlands Bestuur
- › **AgII** – Agentschap Integratie en Inburgering
- › **CAPREV** – Centre d’Aide et de prise en charge de toute Personne concernée par les Radicalismes et Extrémismes Violents
- › **CAW** – Centrum Algemeen Welzijnswerk
- › **CJM** – Departement Cultuur, Jeugd en Media
- › **EMMA** – Evaluating and Mentoring approaches to violent radicalisation
- › **IO** – Information Officer
- › **LIVC-R** – Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
- › **LTF** – Local Taskforce
- › **NTF** – National Taskforce
- › **OCAD** – Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse
- › **OV** – Onderwijs en Vorming
- › **Plan R** – Actieplan Radicalisme (vervangen door strategie T.E.R.)
- › **GVPP 2021-2024** – Globaal Veiligheids- en Preventieplan
- › **Stratégie T.E.R.** – Strategie Terrorisme en Extremisme, met inbegrip van het Radicaliseringsproces
- › **VDAB** – Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- › **VERA 2R** – Violent Extremism Risk Assessment 2 Revised
- › **WVG** – Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

TERUGKOPPELINGSFICHE

» DUIDING

Voorliggende terugkoppelingsfiche werd opgesteld in het kader van art. 4, § 2 van de Wet tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC-R) van 30 juli 2018¹. De terugkoppelingsfiche biedt de operationele LIVC-R de mogelijkheid om gericht **informatie rond de opvolging, de evolutie of de evaluatie van de opvolgingsmaatregelen van een besproken persoon terug te koppelen naar de bevoegde Lokale TaskForce (LTF)**. Daarenboven kan ook de **LTF** gebruik maken van deze fiche **om de doorverwijzing van een persoon die besproken werd op een LTF naar een LIVC-R te duiden**.

De leden die deelnemen aan het casuoverleg binnen de LIVC-R beslissen over een opvolgingstraject voor het individu. Het doel van voorliggende terugkoppelingsfiche bestaat erin om de **LTF te informeren over de aard van het eventuele traject** en over **het verloop van deze opvolging**. De informatie die wordt teruggekoppeld mag zich beperken tot feiten of effectieve gebeurtenissen. Het LIVC-R hoeft zelf geen inschattingen of analyses te maken op basis van deze informatie.

Ook **de LTF kan de terugkoppelingsfiche invullen met informatie over een persoon ter attentie van het LIVC-R** indien dat nuttig of noodzakelijk geacht wordt. Als de terugkoppelingsfiche wordt gebruikt voor personen onder statuut in de gemeenschappelijke gegevensbank, zal de inhoud in de GGB geplaatst worden.

De terugkoppelingsfiche is een instrument dat wordt ingevuld door de Information Officer van de lokale politie. De leden van de LIVC-R beslissen echter in consensus welke informatie kan worden teruggekoppeld via de fiche (en dus ook welke niet). Het is dan ook **aanbevolen dat de Information Officer deze fiche invult tijdens het vergadermoment** van de LIVC-R, zodat alle deelnemers onmiddellijk zien wat er zal teruggekoppeld worden. Het is cruciaal dat bij de terugkoppeling **zowel positieve als negatieve elementen** met betrekking tot de persoon in kwestie kunnen gedeeld worden.

Het **LIVC-R is niet verplicht is om alle onderstaande vakken in te vullen voor elke persoon** die besproken wordt. De leden van het LIVC-R oordelen in consensus welke terugkoppeling op welk moment relevant is. De vakken geven zicht op welke informatie relevant zou kunnen zijn voor de LTF. Ook de LTF op haar beurt kan beoordelen welke informatie relevant is voor het LIVC-R en gebruik maken van deze fiche om deze terug te koppelen.

Uiteraard kan deze fiche gebruikt worden voor **ALLE vormen van radicalisme en extremisme**. Daarenboven kan deze naast voor personen eveneens gebruikt worden voor terugkoppeling tussen LIVC-R en LTF over **verenigingen of organisaties** in het kader van radicalisme, extremisme of terrorisme.

¹ "Art 4 § 2 Wet LIVC-R: "De korpschef en/of de door hem aangestelde vertegenwoordiger van de lokale politie bedoeld in artikel 3, kan, na goedkeuring bij consensus door alle effectief deelnemende leden van het LIVC R, **een terugkoppelingsfiche van een persoon van wie het geval ter bespreking wordt voorgelegd in een LIVC R overeenkomstig artikel 3, § 2, meedelen aan de vertegenwoordigers van de diensten bedoeld in artikel 44/11/3ter, § 1, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt die bevoegd zijn voor de geografisch zone van het betrokken LIVC R. De terugkoppelingsfiche bevat een evaluatie van de opvolging binnen het LIVC R. De terugkoppelingsfiche bevat geen tijdens het overleg meegedeelde geheimen.**"

»1. GEGEVENS BESPREKING

Stad of Gemeente:

Datum/data bespreking:

Politiezone:

Naam besproken persoon
(organisatie, vereniging, ...)

Geboortedatum besproken persoon:

Eventueel statuut GGB:

»2. REDEN AGENDERING

In onderstaand vak kan beknopt de aanleiding tot agendering geschetst worden. Indien pertinent, kan het nuttig zijn om aan te geven welke dienst of organisatie de persoon in kwestie geagendeerd heeft. Dat kan bijvoorbeeld interessant zijn indien agendering gebeurde op vraag van de LTF.

REDEN AGENDERING

»3. ANALYSE VAN DE RISICODOMEINEN VOOR EXTREMISME

In onderstaande tabel kan aangegeven worden hoe het LIVC-R de besproken persoon inschat op vlak van verschillende domeinen (**Ideologie, Sociale Context, Intentie, Daden en Psychische Problematiek**) die bekend staan als risicodomeinen voor extremisme. Het is de bedoeling dat zowel neutrale, positieve als negatieve elementen worden weergegeven.

Door het invullen van deze domeinen wenst men zicht te krijgen op de **evolutie van betrokkene binnen elk domein, en evengoed op het eventueel effect van genomen maatregelen ten aanzien van betrokkene**. Gelieve bij de weergave van informatie niet vergeten aandacht te besteden aan de **situering in de tijd van de informatie**.

Er worden bewust geen gesloten vragen gesteld, maar open ruimte geboden. De domeinen mogen **breed geïnterpreteerd** worden bij de invulling van de fiche.

OVERTUIGINGEN, OPVATTINGEN, IDEOLOGIE

o.a. Relevante informatie inzake grieven, frustraties, ervaringen met racisme of ongelijke behandeling, goed- of afkeuring van extremistische ideologie/organisatie, on-/offline steunbetuigingen; opzoeken, bekijken, maken en/of delen van propagandafilmpjes of memes; gebruik van extremistische symboliek, vlaggen; weigering deelname verkiezingen vanuit extremistische overtuiging; ervaren onrecht; ...

SOCIALE CONTEXT

o.a. Relevante informatie omtrent Familiale situatie, sociaal netwerk, contacten on-/offline, protectieve figuren, positieve invloeden of negatieve invloeden in de naaste omgeving, integratie in lokaal verenigingsleven, werksituatie, gedragingen in schoolomgeving...

INTENTIE

o.a. Relevante informatie rond uitgesproken intentie of voornemen om gewelddadig te handelen vanuit een ideologische overtuiging, uiten van dreigementen, uiten van bereidheid om een extremistische of terroristische organisatie te vervoegen, of hier net van af te zien, intentie om anderen te rekruteren of radicaliseren voor een extremistisch gedachtegoed,...)

DADEN, CAPACITEIT, VERMOGEN

o.a. Relevante informatie rond effectieve daden gesteld in het kader van een ideologische, extremistische overtuiging: delen van propaganda om anderen te radicaliseren of rekruteren, (voormalige) aanwezigheid bij een terroristische groepering of poging gedaan, gewelddadige incidenten, militaire opleiding...

PSYCHISCHE STOORNISSEN

o.a. Relevante informatie over de **gediagnosticeerde** aanwezigheid van psychische stoornissen: deze informatie kan enkel worden ingevuld indien bevestigd worden door een psychiater/psycholoog: antisociale persoonlijkheid, psychiatrische stoornis, middelengebruik, hoge agressiviteit, depressie, bipolariteit, paranoïde persoonlijkheidskenmerken, posttraumatische stress stoornis; triggermomenten, ...

BIJKOMENDE RELEVANTE INFORMATIE

Bijkomende relevante informatie inzake protectieve factoren en kwetsbaarheidsfactoren die niet te vatten vallen onder bovenstaande blokken: bijvoorbeeld opleiding, relatie, kwetsbaarheden, eventuele trigger events, sociale media, kindertijd, ongelijke behandeling, racisme, levenservaring,...

»4. GEÏNDIVIDUALISEERD OPVOLGINGSTRAJECT

In onderstaand vak kan de **geïndividualiseerde opvolging** van betrokkene, zoals afgesproken in de LIVC-R worden aangegeven. Welke instanties zijn met betrokkene aan de slag gegaan en wat houdt deze opvolging in? Indien het traject wordt beschreven, gelieve te specificeren wanneer deze startte, hoe lang deze loopt en eventuele andere scharniermomenten.

Voorbeeld:

- Fase van opvolging
 - Opstart / dossiervorming
 - Opmaak van een geïndividualiseerd opvolgingstraject
 - Uitvoering van een geïndividualiseerd opvolgingstraject
 - Beëindiging van een geïndividualiseerd opvolgingstraject
 - Keuze om geen traject op te starten
 - ...
- Waaruit bestaat het opvolgingstraject? Bijvoorbeeld: begeleidingstraject, ondersteuning door VDAB, toeleiding onderwijs, psychologische ondersteuning, bestaande hulpverlening, ...
- Eventuele historiek van de opvolging
- Impact van de maatregelen of het geïndividualiseerde opvolgingstraject op het individu
- Reden van afsluiting van een traject

GEÏNDIVIDUALISEERD OPVOLGINGSTRAJECT

»5. VRAGEN AAN DE LTF/VRAGEN AAN HET LIVC-R

Een platform (LIVC-R of LTF) kan via dit onderdeel vragen stellen aan de LTF/LIVC-R in het kader van de betrokken persoon.

In dit vak kan de LTF ook duidelijk aangeven waarom men betrokkene doorverwijst naar het LIVC-R en (delen van) de bespreking op LTF doorgeven aan de LIVC-R. Dit indien nog niet voldoende weergegeven in punt 3.

VRAGEN AAN DE LTF/VRAGEN AAN HET LIVC-R

